

Jie išstumti iš Žemaitijos

(Vienos nuotraukos pėdsakais)

Šią nuotrauką Leipalingio kraštyros muziejus gavo iš žemaičio Antano Jakumo, gyvenančio Alytuje.

Nuotraukoje - Antanas Jakumas, Alytaus šaldytuvų gamyklos meistras, pensininkas, Leipalingio vid. mokyklos kraštyros muziejaus 9-ajame rezistencijos kovų kambaryje su anglies kasyklų šachtininko reikmenimis, padovanotais muziejui Jono Žibūdos,

dirbusio kartu Karagandos šachtose. Sibiro šachtose dirbo ir Antanas Jakumas. Grįžęs iš tremties Sibire, su motina Barbora Jakumiene ir broliais Pranu ir Stanislovu Jakumais, atgimimo pradžioje jis parvežė iš Sibiro savo tėvo Kazimiero ir brolio Alfonso Jakumų palaikus ir palaidojo juos Žemaitijoje, gimtinės Lieplaukės kapinėse (Telšių raj.). Dabar čia palaidota ir motina bei brolis Stanislovas.

Leipalingio muziejui A. Jakumas padovanojo uolienų, kuriose Sibire buvo palaidoti jo tė-

vas ir brolis, tėvo - Lietuvos savanorio, Nepriklausomybės kovų dalyvio - nuotrauką ir kitų eksponatų.

O nuotraukoje stovinti moteris - Zosė - Molytė Jakson, žemaitė iš Kalnėnų kaimo, Antano pusseserė, Magadano (Tolimieji Rytai) tremtinė. Jai, taip pat jos tėvui Pranui Moliui ir broliui Stasiui Moliui iš Sibiro tremties nebuvo leista grįžti į tėvynę, todėl jie apsigyveno Estijoje, Viljandi mieste. Zosės motina Stanislova Moliene palaidota Krasnojarsko krašte, o tėvas

- Viljandi mieste.

Zosė ir Antanas dažnai atvyksta į Leipalingį (Lazdijų raj.) pas Zosės seserį, Antano pusseserę Adelę Volungevičienę-Molytę, Leipalingio vid. mokyklos istorijos mokytoją, dabar pensininkę, iš Plungės 1949m. atvykusią į Lei-

palingį dėstyti istoriją.

Dzūkijos mokyklose įsidarbino daug mokytojų, kurių visi artimieji buvo išvežti, taip pat mokytojai tremtiniai bei tremtinių vaikai. 1988m. tokie mokytojai sudarė penktadalį Leipalingio vidurinės mokyklos mokytojų.

Likimo ironija: žemaičiai, ilgus amžius atlaikę priešų puolimus, „draugų“ buvo išstumti iš sunaikintų gimtinių.

Algirdas VOLUNGEVIČIUS,
*Leipalingio vid. mokyklos
muziejaus vadovas*